

Felbőszült némberek

Nehezen nyílt az ajtó. Ahogy engedett, belülről dohszag csapott meg. Mély lélegzetet vettem, beléptem, és megpróbáltam kitérni az ablakokat. Úgy működtek, mint az ajtó.

Visszatértem az udvarra. Átfutott az agyamon, mi mindent kell hamarjában tennem, s ez oly soknak tűnt, hogy szinte belezsibbadt a lábam, s úgy éreztem a kezem is, mintha valakitől kölcsönkaptam volna. Leültem a padra, és rágyújtottam egy cigire. A szomszédos udvarokban felugattak a kutyák, kotkodácsolni kezdtek a tyúkok, a távolból körfűrészt süvítése hallatszott, engem meg a gutaütés kerülgetett. Szar az egész.

Nyikordult a kiskapu. A keskeny járdán Bohdan közeledett. A szomszéd. Előkészítettem a cigarettás dobozt. Itt, Szepesszentlőrincen sajátos szokás volt. Ha valakivel találkozott az ember, kezét fogott, és az már le is nyúlt egy cigarettát. Az emberek társas viszonyban éltek. A nemdohányzókon kívül.

– Szevasz, láttam az autót.

Kezét adott, és már nyúlt is a cigiért. Gyújtója már volt. Rágyújtott és odaült hozzám.

– No, hogy s mint?

– Megvagyok. Éppen most érkeztem.

– Az jó. S elhozta?

– Állom a szavam.

Nagyon elégedettnek látszott. Nem zavarta ebben a rossz idő sem. Én dideregtem. Felcihelődtünk és lementünk a járdához. Az autó csomagtartójából kivettem két dobozt. Bohdan három házzal odébb lakott.

Felesége a baromfit etette. Csak a fejével biccentett köszönésképpen. Bohdan az első szobába tuskolt. Az asztalról már előre le volt takarítva minden. Még az abrosz is. Kicsomagoltam a monitort és a számítógépet is. Bohdan le sem ült. Állandóan körülöttem téblábolt és figyelte, mit csinállok.

– S ez most itt lesz az asztalon?

– Hát persze, az új tévé is előbb itt volt.

– Nem lesz útban?

– Az első szobába nem jön senki, csupán vasárnap ebédünk itt.

– Hm, a számítógép körül?

– Elférünk.

Odaadta a hosszabbító kábelt. A faltól a padlón vezetett az egész szobán át. Mindent csatlakoztattam, majd bekapcsoltam a számítógépet. Bohdan úgy bámulta a képernyőt, mint valami szentképet. Sejtelmem sem volt, minek ez neki ezen az eldugott helyen.

– A Windows XP van benne, meg néhány program.

Cinkostársként csupán bólintott, de a szemét le nem vette a képernyőről. Közben eszembe jutott, hogy itt gubbaszthatok reggelig, amíg megtanítom kezelni a gépet. A ház meg nyitva, az autót sem zártam be, ezernyi a teendőm, s ehelyett itt ülök, Bohdan figyelem, ő meg a képernyőn csüng. Meglöktem.

– Dolgoztál már valaha ilyesmivel?

Le sem vette a tekintetét a gépről, csak a fejét csóválta.

– Akkor megtanítlak a kezelésére.

– Nem szükséges – mondta, ujjával a billentyűzetre mutatva.

– Ezzel kapcsolod be. S ezzel is kapcsolod ki. Nem vagyok debil.

– Kissé másképp van az. Szoftverrel kell.

Vége rámnézett.

– Hát az meg mi?

– Nézd! – mutattam neki, mit kell csinálnia. – Így!

– Aha.

– Csakhogy ez nem minden. Meg kell mutatnom azt is, mi mindent lehet csinálni a géppel.

Lefogta a kezem.

– Nem kell – mondta állat simogatva. – Állandóan reklámozzák, te meg árulod, hát miért ne venném meg. Lehet, hogy idővel rájövök, mire tudnám használni. Hát akkor mennyi?

Felálltam. Bohdan is. Az összeg a nyelvem hegyén volt. Aztán lenyeltem az egész bankócsomagot és legyintettem:

– Ajándékba adom.

– Ne hülyéskedj, hiszen ebből élsz.

– De megélni nem tudok belőle. A te pénzed meg úgysem húz ki a csávából. Hagyd!

Indultam haza. Bohdan az udvaron beért:

– Ne hülyéskedj!

– Nem hülyéskedem.

– Este gyere a kocsmába.

– Sok a dolgom.

Kezét nem fogtuk. A cigimet sem fogadta el. Maradt a számítógépnél. A házam valahogy nem tetszett. Füstölt a kéménye. Rohantam haza. A konyhában Otká ült az asztalnál. Nagy kő esett le a szívemről. Leültem én is.

– Alaposan rám ijesztettél.

– Te is rám. Hibbant vagy? Tárva-nyitva a ház.

– Nincs itt semmi. Még nem rakodtam ki. Le-kicsinylően biggyesztette le az ajkát.

– A régi nóta. Kezdek én. Mint mindig. Dávid, miért tűntél el?

Felsóhajtottam.

– Bocsáss meg, nem volt más megoldás.

– Nem értem. Megyek haza, s a kulcs nem megy a zárba.

– Akadt vevő. Nem tétovázhattam.

– Te eladtad a lakásunkat?

Semmi kedvem nem volt hozzá, hogy megmagyarázzam neki, az a lakás az enyém volt, ő csak lakott nálam.

– El. Tudom, szólnom kellett volna neked. Csak hát te truccoltál. Elmentél, azt sem mondtad, hová.

– Te is. Csakhogy én megtaláltalak.

Csak most kaptam észbe.

– Hogy a fenébe tudtad, hogy itt vagyok? Elnevette magát.

– Elég hülye ötletnek látszott, de úgy látszik, mégsem volt egészen az. Elmentem a feleségedhez.

Soha eszembe sem jutott volna, hogy ezt megteszi. Hát igen, csak a feleségem tudhatta, hogy ide húzódtam. Nem bíztam benne, de volt kulcsa a házhoz. Együtt vettük, de sosem tartózkodtunk itt együtt. Csupán én jártam ide.

Ahogy kezdtem sikeres lenni a vállalkozásban, a családra valahogy nem maradt időm. Megharagudott. Nem fájt. Volt elég pénzem. Az asszonynak vettem rajta válópert, magamnak szabadságot. Nem is került olyan sokba. A ház nem kellett neki, az osztozkodáskor az enyém maradt.

Otília felállt. A táskájából sonkát, zöldséget, friss péksüteményt szedett elő. Ügyesen készített hideg vacsorát. Gyengéden megfogtam a kezét. Elrántotta.

– Éhes vagyok. Előbb eszünk, aztán magyarázkodhatsz.

Evés közben nemcsak az állkapcsom, hanem az agyam is dolgozott. Kis idő múlva az állkapcsom fájni kezdett, az agyammal meg nem sokra mentem. Így hát kitaláltam az egészszet.

– Otká, fuccs az egésznek!

– Miről beszélsz? Úgy tudom, kettőnkéről van szó, ha nem tévedek.

Felemeltem a kezem, hogy ne folytassa. A magyarázat rám tartozott.

– Ne szólj bele, kérlek... – Majd nagy lélegzetvétel után folytattam. – A piac kifürkészhetetlen. Más irányt vett, mint én szerettem volna.

– Mire célsz?

– Látod, beleszólsz. Laco Fábiántól fülest kaptam. A végrehajtók kezére jutottam. A lakást el kellett adnom. Az utolsó pillanatban sikerült. Most már érted? A bankszámlám zárolva, ráteszik a kezüket minden koronámra, s ez volt az utolsó összeg, amihez még hozzájutottam.

Gyorsan beszéltem. Lehet, hogy nem is sikerült felfognia, hogy néhány pillanat alatt odalett mindenem, csupán ez a vityilló maradt meg. Csöndben hallgatott, s egyre növekedett. Egyszeriben hatalmasnak tűnt. Nem akartam, hogy felülkerekedjék rajtam. Nem tetszett, hogy az utóbbi napokban mindenki fölém kerekedett. Szerencsére, ahogy beszélni kezdett, egyre kisebbnek látszott.

– Dávid, te szerencsétlen idióta! Lennél szíves nekem megmagyarázni, hogy sikerült idejutnod? Manapság a számítógépeké a világ. Te meg beuccsolsz. Dávid, az a választék, amit kínáltál, azért tülekedtek! Minden hülye számítógépet akar. Te találd ki, és tönkremész. Hát ez óriási! S hogy kilábalj belőle, nem vagy képes egyébre, mint feldobni a farod és elillanni.

Már normális méretűre csökkent, így aztán nekibátorodtam:

– Otília, hallgass! Olyasmibe ártod magad, ami téged nem érint.

Olyan lett, mint az az autó, amely nem akar beindulni, hát tologatással kényszerítik, mire az meg-megrándul, felberreg, bedöglök, aztán ismét beindul, és egyszeriben teljes fordulattal felbőg a motor.

– Hogyhogy nem? Rád alapoztam, Dávid. Nem vagy éppen világszépe, de volt pénzed. Mindenkinek van valami elsődleges célja, nekem egy pénzes pasi volt. Olyan voltál...

– Olyan leszek.

– Térj észhez! Szar vagy. S ebben a lyukban az is maradsz. Meg tudnád magyarázni, mi a fenének jöttem ide utánad? Én marha, miért vágytam éppen terád? Voltak..., mit voltak, vannak, más férfiak is! Mit gondolsz, hol voltam? Gondolhatod rólam, hogy kurva vagyok. De nem vagyok az. Csupán nő vagyok, aki keresi önmagát...

A szája úgy nyílt és zárult, mint a fényképezőgép blendéje. Egyszer sem akadt meg. Csinálta a felvételeket, válogatás nélkül minden helyzetben. Nem voltam kíváncsi a képeire. Egy kézlen-dítéssel befedtem az objektívét.

Ettől a falhoz csapódott. Kidülledt szemekkel meredt rám. Egy pillanatig légüres térben lebegtünk. Én tértem magamhoz előbb, és kiszaladtam. Nem volt éppen a legbátrabb megoldás, de az utóbbi napokban jártasságot szereztem a futásban, s most hasznosítottam.

Kint hideg volt. A kocsmá feljebb van, mint egy kétszáz méternyire. Még lihegtem, ahogy beléptem.

– Mi az, tűz van? – fogadott Bohdan.

A férfiak nevettek. Leültem hozzájuk. Bohdan odatolt elém egy féldeci boroviczkát. Nem szerettem, mint ahogy a kocsmában való üldögélés sem. De ha már leültem, hát felhajtottam. Bohdan sört rendelt, meg további boroviczkát.

– Úgy dédelgeted, mintha a feleséged lenne.

– Barátok vagyunk. A barátaimnak néha fizetek.

A férfiak üldögéltek, olyannak látszottak, mintha egy öreg óra nehezkén függenének. A rohanó városi életmód mellett ez a mozdulatlan-ság valótlannak tűnt nekem. Az élet múlásának egyetlen jele az arcukra volt vésve, de ezek is lassan gyarapodtak, s ha már sok összegyűlt, akkor mélyebbek lettek.

Érkezésem megzavarta őket, de ez csak rövid ideig tartott, amíg megszokták jelenlétemet. Aztán újra beindult a társalgás.

– Dávid hozott nekem számítógépet.

– Mi a szar, Bohdan, neked számítógéped van?

– Micsoda flanc... újdonság!

– Ha már kitalálták, miért ne lehetne nekem is? Lehet, hogy jó lesz valamire. Az ember soha sem tudhatja.

Ittunk.

– Aztán mire?

– Bármire.

– Olyan mint egy tévé.

– Filmet is nézhet rajta – csatlakoztam a társalgáshoz.

– Filmre a videó jó.

– Nem, inkább már a dévédé.

– Igaz. Pastuchának volt. Voltam ott, láttam.

Ittunk. A férfiak újabb cigire gyújtottak. A kocsmáros a hűtőt javította. Meleg volt a helyiségben.

– S mi lett a feleségével?

– Elment. Elkergette. Előbb azonban ripityára törte a dévédét. Az udvaron elégetett minden kacatot, amit a nő nem tudott elvinni. Büdös volt tőle az egész faluban.

– A szamár! Kár volt a dévédéért. Muszáj volt neki?

– Muszáj. A szeretőjétől kapta a felesége.

A férfiak mintegy vezényszóra felröhögtek. Persze, hogy nyomban ittunk is rá. Gyorsan ment az egész, már kóválygott a fejem. Otília már akkor megszűnt számomra létezni.

– Mostanában nem látni Pastuchát.

– Érthető. Bezárta a házat, a kulcsot elvitte a szüleihez, és elment utána.

– A szeretőjéhez?

– Nem tudom. Alighanem vissza akarja hozni. Ha már kurva lett, a Barlochon a helye.

A férfiak felröhögtek. Letöröltük könnyeinket, és újra ittunk.

*

Az egész környéket sűrű köd borította. Lábammal szinte csak csúszkáltam a nyirkos fűben. Nehézzen szedtem a levegőt. Magam sem tudom, miért nem fordultam vissza. Áthaladtam a Lusy nevű részen, valahol a Jalinka alatt kellett lennem. Bizonytalan voltam. Inkább leültem egy kidőlt fatönkre. Sejtelmem sem volt, hogy ezen a tájon el is lehet tévedni.

Egyéb okos ötlet híján rágyújtottam egy cigire. A gyomrom émelygett, de kibírtam. Hát ez jó ötlet volt. Bedobni egy felest. Ha az nincs, ki sem lépek a házból.

A kocsmába menekülésem csúfos véget ért. Sejtelmem sincs, hogy a saját lábamon tértem-e haza, vagy hoztak. Reggel másnaposan ébredtem. Otíliaval jobb lett volna. Kerestem, de nem maradt még csak egy cetli sem utána. Ki lehetett borulva. A nők csak akkor tudnak ennyire kiborulni, ha rossz lóra tesznek.

Annál is inkább bosszantott a dolog, mert reggel jól jött volna a segítsége. Mennyivel kellemesebb lett volna úgy fölébredni, hogy Otká hozza a forró teát és a hideg borogatást a fejemre. Újra elaludnék, húsleves várna, s lassacskán rendbe jönne minden. Így meg maradt a háborgó gyomor, a fejfájás és az élni nem akarás. A kredencben találtam egy palackot. Hajdan az iparosok számára hoztam, akik végül nem jöttek meg. Ez megmentett. A szorongás, a feszültség nyomban elszállt belőlem. A fejem ugyan még mindig kóválygott, de az élet már elviselhetőbb lett.

Megpróbáltam felidézni a tegnapi estét. A társalgás Pastucha körül forgott, akivel még biztosan nem találkoztam. Lényegében semmi közöm nem volt hozzá. A felesége szeretőre talált és elhagyta. Már jócskán be lehettem csiccsentve, mert meg akartam keresni. Beigazolódott, hogy ha iszom, hülye ötleteim támadnak. A férfiak azt tanácsolták, próbálkozzam a Barlochhal. A többire nem emlékszem. Valószínűleg azt is bizonygatták, miért éppen ott, holott sejtelmem sincs, hogy Pastucha miért nem oda ment érte.

Meggyőztem magam, hogy azon úgysem múlik semmi. Fölhajtottam még egy pohárral. Tudomásul vettem, hogy ismét részeg vagyok, és tudtam, hogy részegen a legveszedelmesebb magamra nézve vagyok. Beigazolódott, amikor abban a ronda ködös időben nekivágtam a Barloch-dombnak. Meglehet, hogy közrejátszott ebben a kíváncsiság is. Lehet, hogy a férfiak hülyét csináltak belőlem, és soha nem is vennének be maguk közé. Ráadásul még Bohdan sem, pedig ingyen jutott a számítógéphez. Az is lehet, hogy azért mentem a Barlochra, hogy meggyőzzem őket, valamit mégiscsak tudok. Nem volt veszítenivalóm. Ha azon a dombon nincs semmiféle ház, senkinek sem említtem egy szóval sem, hogy jártam ott.

Sikerült felkapaszkodnom a gerincre. De hogy melyikre, ez még mindig talány volt számomra. A látótávolság nem volt több tíz méternél. Tán a legfőbb ideje volt, hogy visszatérjek. Hazafelé menet kijózanodom, főzök vacsorát, és eltűnődhetek, hogyan tovább, mihez kezdjek.

A lábam szinte a földre gyökerezett. Egy falhoz értem. Megérintettem. A nyirkos kezemet a nadrágomba töröltem. Megborzongtam. Mély lélegzetvétel után elindultam a hosszabb fal mentén. Ajtóhoz értem. Bezörgettem. Az ajtó kitérült. Egy asszony állt az ajtóban. Csupán hálóing volt rajta.

– Jöjjön be, fázom.

Követtem. Bent félhomály volt, és az áporodott levegő azt jelezte, hogy itt aligha szellőztettek. Az asszony érdeklődéssel vett szemügyre. Mosolygott.

– Bocsánat, a faluból vagyok.

– Természetesen. Én is. Már rég nem mutatkozott itt senki. De hát foglaljon helyet.

Egy széket választottam. Az asszony elém állt, a mögötte lévő ablak fénye felfedte alakját, kivethetők voltak a lábai, karcsúak voltak és széttártak.

– Lehet, hogy tud segíteni. Pastuchánét keresem. Ismeri? A faluból való. Elhagyta a férjét.

A nő szórakozottan mosolygott.

– Még nem ért ide. Várjuk. Előbb-utóbb megjelenik.

Köhintettem.

– Itt él a családjával?

Nevetésbe tört ki, és végre leült. Mellém. A szemei égtek.

– Méghogy a családommal. Mármint a gyerekekkel és a férjemmel?

Bólintottam. Próbaképpen végigsimított az arcomon.

– Nem. A férjem már rég nem láttam. A gyerekekkel sincs kapcsolatom.

Nem tudtam, mire célzott ezzel. Nem tetszett a dolog. Alighanem hibbant lehet, és a férfiak éppen ezért ajánlgatták.

– Bocsánat, hogy zavartam. Megyek.

Visszatartott. A kezét nem vonta vissza. Közélebb húzódott a székével is.

– Hová szaladsz? – suttofta az arcomba. – Kint kutya idő van. Itt meg kellemes. Tetszel nekem. Már rég voltam férfival.

Mosolygott és megpróbált megharapni. Nem tréfált.

– Viola! – mennydörgött egy női hang. Majdnem becsináltam. Viola morgott és elhúzódott tőlem.

– Mit akarsz? Én akadtam rá, az enyém.

A másik nő elindult az ajtóból, és odalépett hozzánk. A biztonság okáért Violát eltolta. Végigmért.

– Bocsánat, megyek.

– Nem úgy van az, galambocskám. Ha már itt vagy...

Újból nyikordult az ajtó. Nem volt bátorságom odafordítani a fejem. Hiába. Nők tolongtak előttem. Meg sem számoltam. A józan eszem faképnél hagyott. A nők előbb kíváncsian nézettek. Majd a tekintetük olvadozni kezdett, s egyre veszedelmesebben mosolyogtak. Körbefogtak.

Viola felsikoltott:

– Hagyjátok! Ő az enyém!

– Szart, ez az én házam. Én vagyok a jogosult.

– Lehet, hogy engem akar, én vagyok a legfiatalabb.

Megszűntek rám figyelni. Egymásnak estek. Viola a tulajdonosnő hajába markolt, és teljes erőből rángatta. Borzalommal néztem az ujjai köré csavart jó maroknyi hajra. A másik nő üvöltözött és ütött. Viola halkán feljajdult, és a földre esett. A többi nő nekirontott. Egy rakásnyi testté váltak, s abból a rakásból előbb egy kéz repült ki, majd láb, másik kéz, amelynek ujjai még mindig a haját markolták, aztán a nők lábai közül egy fej gurult elő.

Elrohantam.

*

Életemben még nem futottam úgy, mint akkor a Barloch-dombról. Nem törődtem sem iránnyal, sem köddel, csak rohantam le a dombról. Koszosan, lucskosan értem haza, reszketve és kijózanodva. A lábam remegett. Szörnyű látvány lehettem.

Csak most, otthon értettem meg, miről beszéltek a férfiak. Minden stimmelt. A Barlochon lévő házat még a múlt században építtette a helybéli molnár a feleségének, aki rossz útra tért. Az emberek attól kezdve megszűntek arra a dombra járni, s minden nőről, aki kurváskodni kezdett, azt mondták, hogy egyszer majd a Barlochon végzi.

Azon az éjszakán féltem a pálinkához nyúlni. Félttem lefeküdni is. Majd széthasadt a fejem. A konyhaasztalnál ültem, és győzöttem magam, hogy igenis voltam ott, az a ház létezik. Hogy meg ne bolonduljak, kényszerítettem az agyam, hogy emlékezzen, vetítsen le mindent, amit láttam. A ház tulajdonosát, Violát, Viola testrészeit, a többi nőt, akik nem is látszottak öregeknek, akik férfi után vágyakoztak, s valahol hátul a szomorú, vérző arcú Otkát.

Reszkettem. A fogaim vacogtak. Lassan lecsúsztam a földre. Vagy halott voltam, vagy bolond. Vagy kiszúrtak velem, vagy a világ működik másként, mint hinnénk.

Nyomni kezdett a zsebemben lévő mobil. Elég, ha hívom Otíliát. A tenyerem izzadt. Valóban józan elszántság kell, ha az ember meg akarja tudni az igazat.

(Vércse Miklós fordítása)